

ZDOLNOŚĆ KIELKOWANIA NASION WIĄZU SZYPUŁKOWEGO *ULMUS LAEVIS* Pall. ZEBRANYCH Z KOLEKCJI OGRODU BOTANICZNEGO UAM W POZNANIU

Germination capacity of seeds of peduncular elm *Ulmus laevis* Pall. picked from collection
of the Adam Mickiewicz University Botanical Garden in Poznań

Szymon ŁUKASIEWICZ

Ogród Botaniczny Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 165, 60-594 Poznań

WSTĘP

W literaturze dendrologicznej podaje się, iż nasiona wiązków należy wysiewać bezpośrednio po ich zbiorze, w przeciwnym bowiem razie tracą one szybko zdolność kiełkowania. Pogląd taki reprezentowany jest przez Białoboka (1955), Bärtelsa (1982), Bugałę (19991), Senetę (1991). Informacja ta jest szczególnie istotna wobec konieczności przechowywania nasion do międzynarodowej wymiany w ramach *Index Seminum*. W przypadku bowiem potwierdzenia się tej informacji zarówno pracochłonny i często utrudniony zbiór nasion oraz późniejsze ich przechowywanie miałyby się z celem. Chcąc sprawdzić możliwości kiełkowania nasion nawet po dłuższym okresie spoczynku, przeprowadzono próbę ich przechowania w różnych warunkach przez 1 rok.

METODY

W tym celu, w maju 1995 roku zebrano około 200 sztuk dojrzałych nasion *Ulmus laevis*, które podzielono na dwie równe części i wysypało do papierowych torebek. Jedną z nich umieszczono w zamrażarce, w temperaturze minus 4 do minus 6°C. Drugą porcję umieszczono na półce regału w temperaturze pokojowej ok. +20°C, w odległości 1,0 metra od źródła ciepła (kaloryfer). Po 12 miesiącach obie porcje nasion zostały wysiane.

WYNIKI

Nasiona pochodzące z zamrażarki kiełkowały po ok. 2-3 tygodniach w bardzo wysokim procencie (>90%). Natomiast nasiona przechowywane w warunkach pokojowych

skiełkowały początkowo w ok. 50%. Podczas wyjmowania ok. jedno miesięcznych siewek z kuwety, celem przesadzenia ich do doniczek, okazało się, iż w substracie sukcesywnie kiełkują kolejne nasiona. Proces ten trwał do końca sierpnia. W konsekwencji, z drugiej partii nasion, szacunkowy procent wykiełkowanych siewek przekraczał 80%. Młode rośliny w roku następnym zostały przesadzone do szkółki, osiągając normalne dla młodych wiązków rozmiary (do około 1,0 metra wysokości).

WNIOSKI

W związku z tym można wysnuć wnioski o charakterze praktycznym:

1. Przechowywanie nasion *Ulmus laevis* w temperaturze około minus 5°C zapewniło ich równoczesne kiełkowanie i dobry rozwój w następnym roku.
2. Nasiona przechowywane w temperaturze pokojowej (ok. 20°C), bez zabezpieczenia przed wysychaniem, kiełkowały w normalnym terminie w około 50%.
3. Pozostały procent nasion przechowywanych w warunkach suchych kiełkował sukcesywnie, w przeciągu następnych 10-12 tygodni. Po tym terminie procent skiełkowanych nasion, przechowywanych w wyżej wymienionych odmiennych warunkach w sposób istotny nie różnił się od siebie.

Powyższe wnioski dają podstawę do zbioru i przechowywania nasion dla potrzeb *Index Seminum* również w warunkach pokojowych. Wysyłane partie nasion powinny być jednak nieco większe, o ok. 50% od ilości standardowych z uwagi na niższy procent nasion kiełkujących w normalnie przewidzianym terminie.

SUMMARY

In consideration of the fact of low germination capacity of *Ulmus laevis* seeds reported in references, storing trial under two different conditions was carried out. They were: storing at temperature of minus 5°C in a freezer and storing under room conditions (without securing against drying out) at temperature of about 20°C. After a period of one year the seeds were planted under glass. The seeds, that were frozen in, germinated in 90%. The other lot of seeds germinated at first in 50%.

The remaining one germinated successively till the end of August so that finally that percent for second part equalled 80%. That provides a base

for picking and storing seeds in room conditions for *Index Seminum* purpose. A practical advice should however be to send greater lots of seeds by about 50% because of the lower percent of seeds germinating in due time.

LITERATURA

Bärtels A. Rozmnażanie drzew i krzewów. PWRiL, 1982. Warszawa.

Białobok S. Drzewoznawstwo. PWRiL, 1955. Warszawa.

Bugala W. Drzewa i krzewy dla terenów zieleni. PWRiL, 1991. Warszawa.

Seneta W. Dendrologia. PWN, 1991. Warszawa.